

JAUNAIS CĒLS

Principiai
CENTRA
BIBLIOTEKA

VINOTI LATVIJAI!

SASTDIN,

1990. goda 27. janvāri
Nr. 4 (144)

Agrofirmas „Sorkona Oktobris“ laikrokssts

Cena 5 kap.

Ne skaitīties, bet būt!

23. janvārī uz savu pirmo sesiju sanāca Riebiņu ciema Tautas deputātu padomes 19. sasaikuma deputāti. Mēdz teikt, ka sākums liekot pamatu tradīcijai. Ja tas patiešām tā, tad jācer, ka jaunā sasaikuma deputāti pret saviem plenākiem attieksies ar lielu atbildību, ar cenu pret savu un citu cilvēku laiku. 25. no pagaldāni ievēlētajiem 27 ciema deputātiem (3 apgabaloši notiks atkārtotas vēlēšanas 28. janvārī) uz sesiju bija ieradušies bez nokavēšanās. Patīkams jaunums. Ja atceras, ka lepriešējā sasaikumā nereti vispār vairs nesanācā kvorums un sākt sesiju ar vismaz pusstundas nokavēšanos skaitījās gandrīz vai labais tos. Vēl viena jauna pozitīva iezīme: sesijā netika aizmirsta republikas valsts valoda, un tā notika divās -mēlēs. Sesijā bija jāizteicēji būtiski organizatori - kaut jautājumi.

Mandātu komisija neapstridēja nevienu deputātu pilnvaras un izsniedza vienību klātesošajiem deputātu apliecības un nozīmes. Tālāk, aizklāti balsojot, ar balsu vairākumu par ciemu Tautas deputātu padomes priekšsēdētāju tika ievēlēta Zaja Agafonova. Atklāta balsošana padomes sekretāres godā celta Jelena Sivcova. Lūk, tie cīvēki, kuriem pirmām kārtām būs jāgāda, lai padomes darbs būtu gan efektīvs, gan precīzs.

Par revīzijas komisijas priekšsēdētāju vienbalsīgi tika ievēlēta Valentina Mičāne un tikpat vienbalsīgi pieņemta arī viņas izraudzītā «komanda» — revīzijas komisijas locekļi Jānis Belousov un Pēteris Smukša.

Deputāti nolēma, ka turpmā ciema lietderīgi organizēt tikai trīs pastāvīgās komisijas: ekonomikas un finansu, lauksaimniecības un pārtikas produkcijas priekšsēdētāja — Sofija Vjakse, locekļi — Vasilijs Abajevs, Valentina Bernāne, Fjodors Gromovs un Jelena Jemeljanova; sociālās attīstības komisijas priekšsēdētāja — Alla Krasnopjorova, locekļi — Georgijs Mihailovs, Skaidrite Nikolajeva, Nina Rumaka un Marija Vanagale.

Vēl sesijā nolēma organizēt ciemu tautas kontroles grupu, par kurās

dukto, kā arī ciemu sociālās attīstības jautājumu risināšanai. Arī šo komisiju veidošanā pieturējās pie lepriešējā principa: ievēleja priekšsēdētāju un tad, lielākoties bez iebildēm, uzsklausīja un pieņēma viņa priekšlikumus par komisijas sastāvu. Vēlētāji zināšanai: ekonomikas un finansu pastāvīgās komisijas priekšsēdētājs ir Anatolijs Sabanksis, tās locekļi — Ilmārs Melušķāns un Jānis Valters; lauksaimniecības un pārtikas produktu komisijas priekšsēdētāja — Sofija Vjakse, locekļi — Vasilijs Abajevs, Valentina Bernāne, Fjodors Gromovs un Jelena Jemeljanova; sociālās attīstības komisijas priekšsēdētāja — Alla Krasnopjorova, locekļi — Georgijs Mihailovs, Skaidrite Nikolajeva, Nina Rumaka un Marija Vanagale.

Vel sesijā nolēma organizēt ciemu tautas kontroles grupu, par kurās

priekšsēdētāju apstiprināts Pēteris Skutelis. Tie ciemu laudis, kuri jūt sevi kontrollera aicinājumu vai arī gribētu grupā redzēt kādu no saviem principālākajiem kolēgiem, ar saviem priekšlikumiem var griezties pie viņa. Tautas kontroles grupas vārdiskais un skaitliskais sastāvs tiks apstiprināts nākamajā sesijā, un grupā var būt iestāsti ne tikai deputāti.

Kaut arī likums paredz izpildkomitejas priekšsēdētāja atklātas vēlēšanas, ar balsu vairākumu deputāti nolēma tās rīkot aizklāti. No divām kandidātūrām — Ilmāra Melušķāna un Ainas Tumašovas — ar nelielu pārsvaru par izpildkomitejas priekšsēdētāju tika ievēlēta Aina Tumašova. Deputāti atbalstīja viņas ieteikto izpildkomitejas sastāvu (kurā pēc likuma, izņemot priekšsēdētāju, nedrīkst ietilpt deputāti) — Jevstolijs Ivanovs (priekšsēdētāja vietnieci), Anastasijs Vagabovs (sekretāri), Liliu Lauci un Klaudijs Petrovs.

Sesijā piedalījās rajona padomes deputāts L. Sorokins. M. GEKISA

Olimpiādē

„Proti latviešu valodu?“

Mūsu rajonā ir četras skolas, kurās mācību valoda ir krievu, tajā skaitā arī Riebiņu vidusskola, kur 6. — 10. klasēs latviešu literatūru un valodu māca skolotāja Kalvāne.

Nesen mūsu vidusskolas pārstāvji, četri audzēknji, piedalījās rajonā rīkotajā pasākumā — olimpiādē:

«Proti latviešu valodu?». Šai olimpiādei labāk bija gatavojies, arī mūsu valsts valodu labāk pazīstījis Vladimirs Jeļisejevs.

ATTELA: jaunie riebiņieši — olimpiādes dalībnieki.

J. SILICKA foto

Ticīgie sašutuši!

19. janvāri Skāngelu vēcticībnieku baznīcā, kurā dievkalpojumi notika arī ticībā smagajos gados, tika svītīti Jēzus Kristus parādīšanas svētki. Dievkalpojuma beigās tika noturēts arī aizlūgums visu cīņtā ilggadejā kolhoza valdes priekšsēdētāja Romualda Kavinskā atbalstam.

Pec tam notika draudzes sapulce, kura lēma organizatoriskus jautājumus, ievēleja draudzes vadību. Sapulce klātesošie pieņemā protestu, kura tekstu pēc tās autoru lūguma publicējam. To rakstījusi 53 cilvēki.

PREILI RAJONA TAUTAS DEPUTATU PADOMES MANDĀTU KOMISIJAI LAIKRAKSTA «LENINA KAROGS» REDAKCIJAI LAIKRAKSTA «JAUNAIS CĒLS» REDAKCIJAI

Mes, Skāngelu vēcticībnieku draudzes ticīgie, nevarām saprast, kāpēc gan drīz divu mēnešu laikā, kas pagājuši pēc vēlēšām, Preili rajona Tautas deputātu padomes mandātu komisija atradusi kaut kādus parkāpumus Riebiņu vēlēšanu lecīknā, komisijas darbā sakārā ar R. Kavinskā iestādētu rādītām par kliedzošu trūkumu mandātu komisijas darbā; tādas lietas izskata laikus, bet nevis vāc visādus netirus melus, kurus uzdot par skāldru patiesību. Tā jau var arī pēc gada, diviem iespējaut sejā jebkurām cilvēkiem. Mēs tomēr ticam taisnīgumam un ceram, ka pārbūves dienās atradīsies godīgi, humāni cilvēki, kuri neļaus aptraipīt godīga cilvēka — mūsu, Riebiņu deputāta — labo vārdu. Lai Dievs viņu sargā!

Kolhoza bagātība — jūsu rokās

Tā, uzrunādams lopkopju sesiju 10. janvārī notikušajā sanāksmē, teic agrofirmas «Sorkona Oktobris» generāldirektors Romualds Kavinskis. Lopkopjibas produkcija pašreiz kolhoza salīmniecībā patiesi dod galvenos ienākumus. Tājā lielā darbu ieguldīja ne tikai lopkopji, bet arī mehanizatori un zemkopji. R. Kavinskis uzsvēra, ka aizvadītās gads iezīmējies ar stabilitāti lopkopjibas nozāres attīstībā. Palielināties goviņu un cūku skaits, kā arī šogad laus legūt vairāk piena un galas. Tāpēc var teikt, ka 1989. gada lopkopjibas bilance kolektīvu apmierina.

Pēc ģenerāldirektora

uzrunas vārds tika dots galvenajai zootehnikei Jelena Korotkovi.

Mūsu lopkopju veikums guvis atzinību republikas un pat Vissavienības mērogā. Sajā lopkopju sanāksmē tika pasniegtas pērn piešķirtas PSRS Tautas salīmniecības sasniegumu izstādes balvas. Goda diplomu un 1 120 rubļu prēmiju — šīs fermas telkopi Teku-Tutu.

Kolhoza Goda diplomi un uzvarētāju vimpeli tika pāsniegti fermu iekšējās skates uzvarētājiem: Kalnacu fermas kolektīvam (vadītāja Elga Sarkauskaite), Kokalu, Reiniekū, Riebiņu, Leinišku, Baibi, fermas un kompleksa «Progress» kolektīviem.

ZELSIRDIBAI ROBEZU NAV

GANAMPULKA PAMATS KATOLU BAZNĪCAS LATGALE

VESTULE DRAUGAM CIKAGAS PIECISI ATZISANĀS MILESTIBA

LATVIJAS PIRMAJĀ PARLAMENTĀ ALVEJA (ALOJE).

CEKU GRAMATIŅA

2. lappuse

3. lappuse

4. lappuse

Jāsaka, tehnikas remonta sākuma un nobeiguma robežas salīmniecībā ir lielā mērā visai nosacītas, jo tie parasti rūpes par tehnikas gatavību darbam ir pastāvīgas, tās sagatavošanu, lūzumu remontu neatliek uz vēlāku laiku, cēnas izdarīt atrāk. Taču rūdens un ziemas periods, ir tas atbildīgākais.

Viņu rīcībā nodoto tehniku mehanizatori gatavo darbam veiksmīgi, saņem vajadzīgo palīdzību no palīgdienešiem, no sagādniekiem, tāpat liek ietāpīt savu iniciatīvu, izdomu, atjautību. Visi, kuri nodarbināti tehnikas remonta, viņu palīgi strādā ar tādu apņēmību, lai veikumam būtu augsta kvalitāte, droša garantija, ka droši varēs izmantot atbildīgajos uzdevumos.

ATTELA: daudz pie redzējušā mehanizatora Zotiķa Balalajeva (pa labi) padoms ietīt nodēļu jaunajam Nikolajam Pozņakovam.

J A U N R A D E S

LAPPUSĪTE

J. PABERZS

Jaunam godam

Jaunā godā koju sperūt,
Mēsim skotus atpakaļ.
Jaunā godā kausu dzerūt,
Teiksim: — pats sev laimi kaļ.

Vacā godā ceļu daudzi,
Tautas dryvā izceļināt;
Vyras, nazoļu ar kaudzi
Myusu dorzūs izrāvāt.

Bet vēl dorba daudzi prišķā —
Ilgi ceļas naapryms...
Laudis jaunuma daudz išķā —
Daudz vēl pretspāka mums dzīms.

Malni kraukji — tumsas
draugi —
Krēks un augši golvās ceļi;
Vylkim pilni vēl byus lauki;
Cūskas ropos, šnoks un dzels...
Tymssūns ar grybas sporu
Vajag satrikt, izneideit.
Malnūs spākus, jaunu goru
Saules storūs apslopeti...

Vyss, kas vacs, vairs nadar
myusim, —
Jaunu dzīvi vajag soki.
Jaunus idealus gyusim —
Jaunam laikmetam byus nokt.
Jaunā godā kausu dzerit,
Sokit: — pats sev laimi kaļ! —
Panokumus ceļā kerit,
Bet ni sūla atpakaļ.

M. BEKERS

Mežu cārt

Cārt mežu... jaunū mežu kūši zalū...
Bet vacom pridem zori zemē karās:
Jūs myuža dorbu orda svesas varas,
Un prižu vērsyunes — vys cer uz
zylgmi tolū.
Mežu cārt... Vai todēļ nu, ka
jaunelbjusmā,
Salcūt traucēja tys reita migu,
Nadzidoja dzismi klusu, maigu,
līgu, —
Ka saule, breive, laime skanēja
to dzīsmē?!

Var mežu cērst! — Zeme sāklu
slēps;
Paīs laiks — dzeiveibspāku calta—
Jauna bērze zejs, kur vacai noves
klēps;
Vērs broļu kopīm atdzīmušo dzīsim
šalks!

J. ILGRAIS

Vēstule draugam

Draugs, sveicīgs Tev nu Latgolas,
Kur kolni placis bārzus nas,
Bet lejos zylazari dus,

Kai osoraš, kas acis klas:
Te jaudim, kas vēl mūstis šok
Nu gryutas naktis, bet strauji nok
Pret noķutni tū pipildeit,

Un tautom pirodeit jau reit,
Kū viņi grib, kas viņi ir!

Gars kilometru skaits myus šķir —
Es — Latgola, Tu — Reigā,
drāugs —
Tak kūpējs mums ir dorba lauks,
Kas myus pi Moras zemes sīn,
Tur kūpā goreigti arvīn.

Nu vēstulem, kū rokstī map,
Es jytu, ka Tev sirdi ilgas saņ
Pēc milos Latgolas,
Kas Tovu dūmu pulku nas,
Nu Reigas Ilom skaļojom
Uz lauku sātom klusojom;

Kur dorzūs pašlaik pučēs veist
Un meži rudiņš skumēs leikst,
Sei plovos nasmarjoj jau sīns.
Kod nūvokorūs sapnot vīns
Gar ežas molu eju es,
Lai vokorvējs Tev sveikas nas.
Nu manis un nu Latgolas.

P. S. Sys Moras zemes sapnis jauks,
Lai pavoda Tev dzīvē, draugs!

AINAVA.

Nikolaja Gorkina linogravīra.

Pagājušajā gadā šis vo-
kāli instrumentālais ansam-
blis viesojās Latvijā, snie-
dza valrākus koncertus,
par piemiņu atstāja stereo-
platī, ko izlaidusi firma
«Melodija», ar nosauku-
mu «Made in Latvia». Ta-
jā ierakstītas «Dzesma va-
sarai», «Roze» («Oskara ro-
ze»), «Lieļupes mēldros»,
«Piemājas zemētie», «Skro-
derzelji», «Made in Lat-
via» un citas, kopā 10.

ALBERTS LEGZDINS
atceras: kopā ar pāris jo-
cīgiem pušiem 1961. gada
izveidojis ansambli, ar to
braukājis pa četriem konti-
nentiem, meklējot latvie-
šu publiku, vienam laime-
jies daudzām dziesmām at-
rast vārdus un melodijas,
sarakstījis arī vairākus jo-
ku skečus. Viņš beidzis
Illiūnas universitātes po-
litisko zinātnu fakultāti,
bet strādā aluminiju rū-
pnicā, sestdienās māca spor-
tu Kr. Barona Cikāgas lat-

Čikāgas pieciši

viešu skolā un vada fut-
bola apvienību.

Viens no gados vecākajiem kolektīva locekļiem ir ULDIS IEVANS. Pasaulē sevi, kā pats izsakās, pieteicis 1938. gadā Rīgā, bērnību pavadijis Līzuma pagastā un Ziemeļvācijas bēģu nometnēs. Bet šobrīd maizi pelna kā augstskolu beidzis koksnes ķīmikis ASV viļēnē, pēta un apreķina stiprumu papira lepkojuma kārbām. Ar stevu Ilzi uzaudzinājuši divus bērnus — Ingrīdu un Induli, kuri beiguši latviešu vasaras vidusskolu. Viens no tiem, kuri kopā ar A. Legzdīnu uzņēmās atbildību par ansambla «palaišanu pasaulē», pats pieļūdz humoru, sacer un izpilda humoristiskus gabalus — komiskos skečus un satīriskos novērojumus,

pārliecīnāts, ka apdāvināts tikai ar parastu dziedamo balsi, tāpēc liriskām dziesmām tuvumā nerādās, ar mīlu prātu norūc kādu humorigistisku pantīnu.

Rīga 1941. gadā paspējis piedzīmīt arī ULDIS STREIPIRS, kurš Vāciešu bēglu nometnē skolu uzvedumos spēlējis anonīmus rūķišus. Viņa tēva brālis Valfrīds Streips bija Jelgavas teātra aktieris. Par iekļūšanu ansamblī U. Streips stāsta: ««Cikāgas pieciši» visu to novērtēja un jau agrā bērnībā mobilizēja mani kā skatuves meistarū. Ar neatlaidigu lūgšanos, kukūšanu un nekaunigu uzbāzību iekļuvu ansamblī un esmu tajā noturējies jau divdesmit gadus.» Viņš spēlē gitāru, piedāvā skečos, raksta dziesmu tekstu. Precējies,

audzina dēlu un meitu, dienīšķas maizes pelnīšāna tomēr vairāk paļaujas uz profesora amatā Luisvilas universitātes medicīnas fakultātes mikrobioloģijas nodalā, specializējas modernajā mikrobioloģijā. Tas, pēc viņa atzinuma, esot labs kontrapunkts piedzīvojumiem ar «piecišiem».

JANINA ANKIPANE ir mūsu novadniece. 1943. gadā dzimušo meitemi no Bērzes, kur tēvam bija maiznica, liktena vēji aiznesa uz latviešu bēglu nometnēm Bavārijā. Pēc 7 šeit pavadītajiem gadiem izceļojusi uz ASV, dzīvo Sentluisā. Te viņa beidza universitāti, ieguva magistra grādu psiholoģijā. Brīvajā laikā spēlē dīvpadsmītīgu gitāru un dzied no mātes noklausītā latgalu dziesmas. Ar «piecišiem» ir kopš 1967. gada. Audzina viņu un divus gadus

veco Kristoferu, strādā par psiholoģi pilsētas slimnīcā, tur pāraudzina alkoholiķus un narkomanus.

Citi ansambla dalībnieki vairs nav «Made in Latvia». LORIJA VUDA kops 1959. gada ir Cikāgas pastāvīgā pilsone, ieguvis bakalaureātu grādu muzikas pedagoģijā un psiholoģijā, strādājusi Minstres latviešu ģimnāzijā, kur vadīja koklētāju ansamblī, dziedāja vācu studentu kori. Cikāgas atgriezusies 1984. gadā, turpina sakarus ar koriem. Dziedājusi Illonīnas universitātes kori, dirīģē Kalamazū latviešu jauniešu kori, Cikāgas Daugavas vanadžu dubultkvartetu un viru kori, piedalās muzikalajā grupā «Kabare». —

Tajā pašā 1988. gada, kad uz ansamblī atlāca L. Vuda, tajā iestājās arī ALNIS CERS. Uz Cikāgu viņš pārcēlies no Klīvlen-

das, dzīvē izmēģinājis spēlet klavieres un saksofonu. Jaunajā dzīvesvietā ar elektrisko gitāru spēlējis daudzos latviešu jauniešu saņikumos un roka vakaros. Viņam ir bākalaureātu grāds ekonomikā, ir viešu valodu mācīties Rietumvīcīgānas studijās, strādā par vētpapīru analītiku Starptautiskajā bankā.

ARMANDS BIRKENS. «piecišos» ar stāžu — no 1973. gada. Devinu gadu vecumā sācis spēlēt gitāru, dejojis Dzīmelēs tautas deju kopā, dziedājis viru kori «Daugavieši». Augstskolā studējis mūziku, ieguvis bakalaureātu grādu, apguvis liriskā tenora reperatuāru.

Tādi vini ir — «Cikāgas pieciši». Katrs ar savu dzīvi, bet visi ar vienu milestibu uz mūziku. Vēl piebildīsim, ka plate ieskaņota 1988. gadā JORDAN studijā. Vheatonā.

ZĒLMA ROZĀNE

Atzlānās millestība

Zelma Rožāne dzimusī Pērtīka gada, tātad jūtu cilvēks. Jauna, izskatīga. Vēl viņa sirdis iekaro ar to, ka apvelīta ar labu balsi, un to neslēpj — dzied sev un citiem, spēlē akordeonu. Mācās kultūras darbinieku tehnikuma neklātienē, Rīgā. Tāpēc, ka kultūra ir sirdslieta un ari tālab, ka strādā par Rudzētu kultūras nama direktori. Sos viņas dzīves balsta punktus apķaimēs lauds lieļākā vai mazākā mērā pazīst. Droši vien dzīejot rakstīšanas prieks līdz šim nav bijis reklamēts. Savas vārsmās Zelma pievēršas mūzikajai temai. Uzrakstīts krietni vairāk, sākumā lasītājiem piedāvājam dažus dzejonus.

X X X

Vai varu gan es kādu sodīt
Par to, ka dzīvē slīkti iet?
Gan nelietim, gan tam,
kas godīgs —
Tik vienu reizi puķe zied.

Un ir tik grūti atsacīties
No tā, kas tev vairs
nepieder.
Sirds alkst vēl pakal
dzīties
Un uz atgriešanos cer.

Un nevaru es tevi sodīt,
Ja dārgs tev citas
pieskāriens, —
Vai esi nelietis, vai godīgs,
Tāds tomēr esi tikai viens.

Tik vienu reizi puķe uzzied,
Tik vienu reizi sirds tā cer,
Un tā kā muļķe — cenšas
uziet
To, kas tai sen vairs
nepieder...

Gaidīšu tevi rīt

Noslaicīšu zirnekļu tīklus,
Kas kaktos balligi trīc.
Mazgāšu slieksni baltu —
Varbūt tu athāksī rit.

Atvēršu visus logus,
Lai gaismu istabā list.
Iznesīšu atkritumspaini.
Gaidīšu tevi rit.

Nolikšu tīru dvīeli,
Rokas kur noslaucīt.
Zieplju gabalu blakus.
Gaidīšu tevi rit.

Stundu spogulim preti
Mācīšos pasmaidīt.
Apsēdīšos uz slieksnpā.
Gaidīšu tevi rit.

Izkliedz pret vēju,
Ja vairāk nevari ciest.
Pret vēju nealīskan talu.
Saucīens uz lūpām dziest.

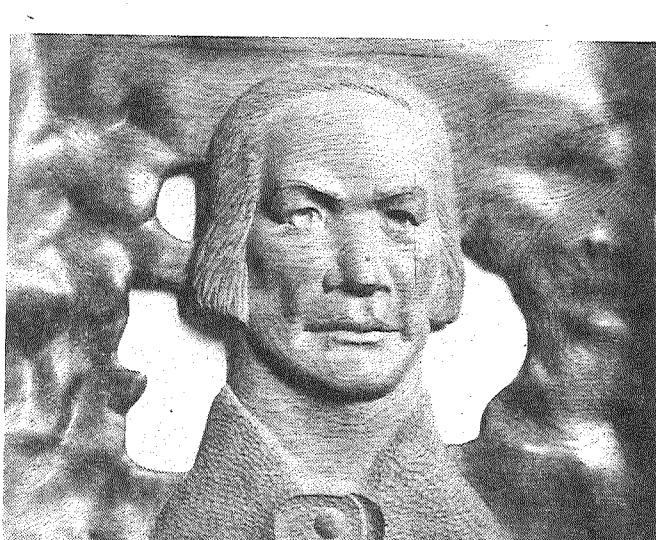
Tiē, kas aiz muguras stāv,
Nenāks un nemierinās.
Ja vien tiem pajautāsi.
Tāpat viņi visu zinās.

Zīnās, vai saule, vai putens,
Vai rudenīgs lietus lija,
Pulkstens cikos un kurā
vieta
Tevi viņš noskūpstīja.

Zīnās, ko tu viņam teici
Un ko viņš tev atbildēja,
Vai tu viņam uzskaries
kakā,
Vai viņš akī pakāl skrēja.

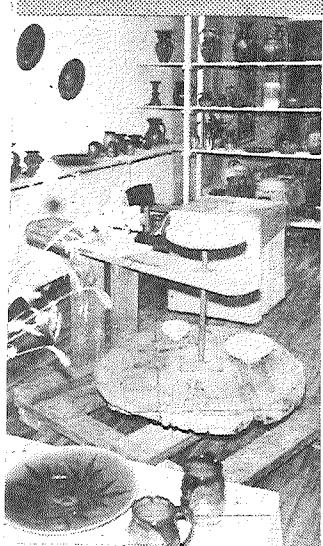
Zīnās, cik kuram skauda,
Un cik kurš raudāja žēls.
Un, ja palūgsi, — uzzīles:
Meitene būs tev val dēls.

Tiem, kas aiz muguras
stāv,
Nelūdz, ja sāpes liek ciest.
Labāk izkliedz pret vēju,
Lai sauciens uz lūpām dziest.

MATE.

A. Rancāna (Rēzekne)
kokgrīzums.

KERAMIKA
DARBINĀCA.

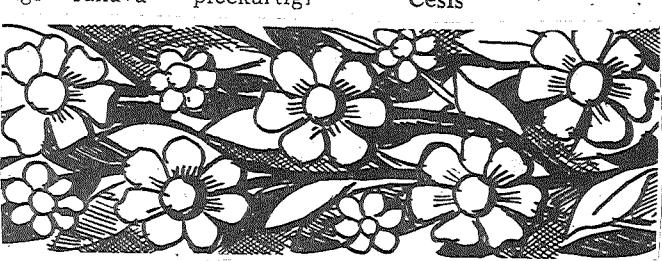
Lāčplēša kara ordenis

Lāčplēša kara ordenis nodibināts 1919. gada 11. novembrī — vienā no slavenākajām Latvijas atbrīvošanas cīņu dienām, kad Latvijas armija Rīgā izskrīgi sakāva pieckartīgi

lielakos Bermonta armijas spēkus, un to pilnīgi atbrīvoja. Šī ordena devize: «Visu par Latviju». Lāčplēša kara ordeni piešķira Latvijas armijas un bijušo latviešu strēlnieku pulku karavīriem, kuri veikuši izcīlus varondarbības, nepārprotami sekmejuši valsts drošību val kara un kauju izcīnīšanu. Apbalvoja un par tā kavalieri ieskaņīja svinīgā kārtā: karaspēka dājas, kurās bija apbalvojamie, izveda parāde, apbalvojamos izsaucia frontes priekšā, vecākais komandieris nolasīja apbalvošanas diplomu (matrikulu) un piešrauda ordena zīmi, orkestris spēlēja svinīgu maršu un karaspēks saluteja. Pēc tam karaspēks parādes maršā gāja apbalvotajam garām.

Lāčplēša kara ordenis bija augstākais militārais apbalvojums neatkarīgās Latvijas laikā un šī ordena kavalieriem bija lielas tiesības un priekšrocības. Pavism tika apbalvoti 2145 cilvēki, no tiem 1823 Latvijas armijas un bijušo latviešu strēlnieku pulku karavīri un 322 ārziņnieki, kā arī Verdenas cietoksnis Francijā.

A. ANSPAKS,
Cēsis

Alveja (Aloje)

So augu nereti var saapt mājās. Par kokveida aloji stāsta, ka tā ziedot simt gados reizi. Tomēr kultūras apstākļos tā zied gandrīz vai katru gadu.

Lapu alojei ir galīgas, zaļganpelēkas, sulīgas, zonveidīgas. Daudzgadiem audiem tās sasniedz 65 centimetru garumu un 15 centimetru platumu. Lapu malas ir nelieli dzelonīši. Pirms ziedēšanas parādās viens vai vairāki ziedneši, kuru galos ir cilindriski kēkari. Oranžie ziediņi izplaukst pakāpeniski, sākot no apakšējiem. Aloje zied ziemā, nereģulāri un parasti nevelodo sēklas.

Alojes liminentu (emulsiju) izmanto apdegumu ārstēšanai, ādas bojājumu sadziedēšanai un profilaksei staru slimības gadījumos. Alojes sulu lieto pret kuunga un zarnu trakta slimībām — gastrītiem, enterokolītiem, hroniskiem vēdera aizcietējumiem, kā arī lār ārstētu strutojōšas rētas, apdegumus, ādas iekaisumus.

Ir zipas par svaigas suļas izmantošanu saaukstēšanās slimību ārstēšanai. Loti efektīva ir piecu suļas pilīnu ievadišana nāsis ik pēc kātrām divām-trījām stundām apmēram divas vai trīs diennaktis pēc kārtas. Svaiga suļu var lietot, lai skalotu mušes dobumu un rīkli, ja ir iekaisusi gļotāda, kā arī struktūrās stomatīts.

Tradicionālajā medicīnā aloji lieto tuberkulozes ārstēšanā, tāpat arī organisma novājēšanas gadījumos. Sajā nolūkā sasmalcinātas svaigas lapas sajauc ar medu, valrieķstu kodoliem, citrona sulu, sviestu.

Tautas medicīnā kuunga slimību ārstēšanai, organisma imunitātes sistēmu darbības pastiprināšanai iesaka alojes lapas samalt galas mašinā, sajaukt (vienādās daļās) ar dabīgo medu un sarkanīnu. Iepriekš alojes lapas vajag paturēt ledusskāpi 2 līdz 4 grādu temperatūrā pēc Celsija 15 līdz 20 diennaktis vai tumšā papīrā 6 līdz 8 grādu temperatūrā 9 līdz 15 diennaktis. Pēc tam tās nomazgā, attīra no dzeloniem. Maisiju mu lieto pa vienai ēdam-karotei trīs reizes diena

(2. turpinājums)

Tautas Padomes sestās (1919. gada novembris — decembris) fezīmējās pirmās nespētnīs nesašanas latgaliešu grupa. Poziciju nesakritība parādījās jau pirmā valdības likumprojekta par izglītību un valodu apmācības reformas vētraīnājā apspriešanā. Šī likumprojekta pamatā bija ietverīti sociāldemokrātu priekšlikumi. Pret lielāko daļu no tiem uzstājās frakcijas loceklis baznīcungu Kublinskis. Viņš loti asi polemizēja ar sociālistiem, apvainoja tos, mēģinājumos ignorēt baznīcas lomu valsts dzīvē. Atbildot viņam, viens no pazistamākajiem sociāldemokrātu oratoriem K. Dekens teica, ka vina partija nepavisam netaisās iejaucties baznīcu lietās, bet arī nejauši «melnajai garīdzīcībai» apdrāudēt demokrātisko iekārtu Latvijā.

Citu latgaliešu lielākais vairums, tieši otrādi, kopumā atbalstīja šo likumprojektu. Diskusijā loti dzīvu līdzdalību nēma V. Seile, kura kritizēja Kublinska argumentus daudzos punktos. Tājā pašā laikā vina principiāli iebilda arī pret Dekena domām par to, ka turpmāk katram pilngadīgam Latvijas pilsonim jādomā tiesības atvērt privātu skolu. Seile bija tādas domās: šādā gadījumā katrs lielinieku propagandists skolas varēs izplatīt komunistisku garu, audzināt brīvās Latvijas idejas pretiniekus. Tālab priekšskolas var atvērt tikai ar Izglītības ministrijas atļauju.

stundu pirms šēanas, virsū uzdzērot pusglāzi silta vārīta ūdens.

Mārrutki

Mārrutki ir daudzgadīgs sakpāugs. Tā dzimtene ir Eiropas dienvidaustrumu daļa. Savvaļā mārrutki sastopami Padomju Savienības rietumu novados, Kaukāzā un Sibīrijā.

Savvaļas mārrutkus uzturā un ārstnieciskiem mērķiem izmantoja jau senie slāvi. Vēlāk tos sāka audzēt saknudārzos kā kultūraugu.

Uzturā lieto saknes un jaunas lapas. Mārrutku saknēs ir loti daudz C vitamīna, tās satur daudz ēteriskās eļļas, ogļhidrātu, fitoncidu, fermentu, kāliju un kalciju minerālsalu. Svaiga sakņu sulā ir līzīns, viela, kas spēj saārdīt baktēriju šūnu apvalkus, un tāpēc tai piemīt antimikrobiķa iedarbība.

Tautas medicīnā mārrutku sulu izmanto cīngas ārstēšanai, apetītes un grešības darbības uzlabošanai, kā urīnu ozenošu un

S. KUZNCOVS
DPI pašniedzējs

Latvijas pirmajā parlamentā

Par valdības likumprojekta obligātu pieņemšanu festājās Jezups Trasuns — latgaliešu frakcijas visjūnākais loceklis (dzim. 1898. g.). Franča Trasuna brāļa dēls. Jau pirmajā runā Tautas Padomē, ko dala klātesošo uzņēma ar aplausiem (1919. gada 25. novembrī), viņš pieskārās arī tīcības mācības stundām skolās. Mums zināmi daudzu garīdznieku nopelnī taufas izglītošanā un nacionālajā atmodā, viņš teica, bet tāpat zināms arī tas, kādu jaunuemu Latgalei nodarījuši visas audzināšanas nodošana tikai baznīcas rokas. Viskrievijas Satversmes sapulces vēlēšanas (1917. gada novembrī) parādīja, ka latgalieši savas balsis nodevā nepavisam ne par katoļu kandidātiem, bet gan par ateistiem — lieliniekiem. Tas viss — simptomātiska parādība, ar kuru ir jārēķinās. Domāju, orators izcēla, ka sociālisti var būt vēl lielāks tīcīgais, kā jebkurš cits parasts tīcīgais, un tā ir vina personīgā lieta. Trasuna jaunākā realistiskā pozīcija, ko viņš izskaidroja šajā ie sniegumā, Latgales delegātu vidū radīja nevieneno-

zīmigu reakciju un sekmeja viņu tālaku norobežošanos.

Tajā pašā laikā notika arī kāds ievērības cienīgs gadījums — latgaliešu frakcija uz Tautas Padomi deleģēja Franci Trasunu (ieverojama pedagooga Frīdriha Obsteina vieta), kurš nesen Rīgā bija ieraadies no Latgales. Par notikumiem, kas veicināja Latgales atmodas vecākā darbinieka parādīšanos Tautas Padomē, par viņa pārbaudījumiem un «pie dzīvojumiem», kas bija jāiztur, ir vērts pastāstīt sīkāk.

Pats F. Trasuns vēlākajos gados diezgan pamati gāj i apakstījis savu dzīvi pie lieliniekiem (stājums ietilpināts A. Gobas un A. Sprūdža redīgētajā grāmatā, ko F. Trasuna Piemiņas fonda laida klāja 1938. gadā). Vecais garīdznieks atceras, kā sācies viņa konflikti ar padomju varu Prezīmā, kur tājā laikā vadīja draudzi. Pēc F. Trasuna vārdiem, vietējie komunisti sastādījuši sarakstu, kurā bijuši nošaušanai nolemtie baznīcungi, tajā skaitā arī viņš:

¹⁾ Acta Latgalica, 2., 1968., 370. — 372. lpp.

(Turpinājums sekos.)

L. Viķnas foto (Līvānos)

tās izmanto gurķu un tomātu sālišanai.

Mārrutku lietošana pārtikā nav ieteicama tiem, kas slimī ar gastrītiem, kuunga čūlu, kolitīem, aknu un nieri slimībām.

Redaktors A. RĀNCANS

Iestādē saņemt naudu tīrā vālā.

Ceks ir derīgs, uzrādot pasi.

Ceku grāmatīnas iepāniekam ir visas noguldījuma priekšrocības — saīgabājas noguldījumam pāredzētie noteikumi, ienākumi ir 2 procenti no gada summas.

JĀUNAIS CELŠ

Latkraksts «Jaunais Celš» («Новый путь») iznāk 1 reizi nedēļā latviešu un krievu valodā sestdienās.

Redakcijas adrese: 226273, Preiļu rajona Riebiņu ciemā, agrofirma «Sarkanais Oktobris». Telefons redaktoram un nodaļas vadītājam — 56732.

Pas. 87.
Met. 2200.

Iespējot Latvijas izdevniecību poligrafijas un grāmatu tirdzniecības ražošanas apvienības Daugavpils tipogrāfija. Formāts — 1 nosacītā lespiedloknē.